

ARVIOINTIKERTOMUS 2020

JUVA

Juvan kunnan tarkastuslautakunta

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus	1
Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	3
Talous	3
Henkilöstö	6
Sivistystoimi	7
Maaseutu- ja lomatoimi	9
Ympäristötoimi ja rakennusvalvonta	11
Yhteenveto	12
Allekirjoitukset	12

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Ostopalvelut

Juvan kunnan toiminnoista merkittävä osa on ulkoistettu. Ulkoistettuihin (tai osittain omistettuihin) toimintoihin kuuluvat mm. perusturva, tekniset palvelut ja kansalaisopisto. Tarkastusvuonna kirjastotoimi päätettiin palauttaa Joroisten kunnalta Juvan kunnan hoidettavaksi.

Kunta tilaa tuottajilta palvelut ja operatiivisen toiminnan järjestävät hallinnollisesti itsenäiset toimijat. Kunta voi tilaajana tosin esittää toivomuksia. Päätökset toimintojen toteutuksesta ja käytännöistä tehdään muualla. Juvan kunta voi vaikuttaa päätöksiin vain omistussuhteensa suhteessa edustajiensa välityksellä. Tarkastuslautakunnan toimintaympäristö on siis rajallinen. Suurin osa kunnan budjetista kuluu palvelujen ostamiseen ja laskujen maksamiseen mm. Essotelle, Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle sekä Joroisten ja Sulkavan kunnille.

Tarkastuslautakunta on toistuvasti halunnut selvitystä erityisesti kunnan perusterveydenhuollon kustannuksista ja yksikköhintojen kehittymisestä. On ollut erittäin vaikeaa saada Essoten edustajia lautakuntaan kuultaviksi. On kuitenkin todettava, että perusturvan hoitaminen on Juvalla hyvissä käsissä. Koronasta huolimatta määräaikaistarkastuksia on kyetty hyvin hoitamaan. Joitakin uusia palveluja Juvan hyvinvointikeskus on tuonut lähelle asiakasta, esim. silmänpohjan kuvaus.

Investoinnit

Kunta on pyrkinyt myymään tarpeettomat kiinteistöt. On syytä selvittää tarkemmin mahdollisten ostajakandidaattien taustat ja suunnitelmat. Koulukeskuksen valmistumisen myötä kunnalle on jäänyt jälleen kiinteistöjä, joiden uusi käyttö tai mahdollinen myyminen on ratkaistava piakkoin.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota edellisessä arviointikertomuksessaan koulukeskuksen ruokahuollon suunnitteluun riittävän varhaisessa vaiheessa. Koulukeskuksen nyt valmistuttua on varmistuttava ruokahuollon sujuvuudesta.

Kunnan tonttivarannot ovat vielä osittain riittävät. Kunnan rakennuspaikoilta luovutettiin vain kaksi tonttia. Asuntorakentaminen on toistaiseksi vaisua. Uusia kiinnostavia asuinalueita kuitenkin tarvitaan. Keskustan lähellä on puutetta omarantaisista tonteista. Kytöniemen osalta ei esitettykään toimenpiteitä. Alueen kehittämistä ei pidä unohtaa! Aurinkolahden tontit eivät näköjään houkuttele ostajia. Vapaa-ajan asuntoihin ei ole ilmaantunut paluumuuttajia. Vuosittain muutoshakemuksia vakituista asumista varten on tullut vain pari kappaletta. Koulun ulkonaisiin puitteisiin on investoitu vuosikymmeniksi. Yhtä lailla on uskallettava investoida tasokkaaseen tonttitarjontaan ja yritystoiminnan edellytyksiin.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota edellisessä arviointikertomuksessa Pappilanjoen rauhoitusalueen kuntoon. Kunnan edustajat ovat neuvotelleet hankkeesta viranomaisien kanssa. Ilmeisesti kaikki voitava asiassa on tehty tai tullessa tekemään.

Elinkeinopolitiikka

Vehmaan alueen kehittämiseen on paneuduttu. Henkilöstöresursseja on lisätty. Monet toimijat ovat olleet liikkeellä tukeutuen myös hankerahoitukseen. Tarkastuslautakunta on kuullut vireillä olevista hankkeista. Ideoita ja visioita on runsaasti. Niiden jatkotyöstäminen on ollut tavallista vaikeampaa koronarajoitusten vuoksi. Henkilökohtaiset suhteet ja tapaamiset ovat tärkeitä. Toivottavasti suunnitelmat mahdollisimman pian konkretisoituvat. Vehmaassa on vielä vapaita tontteja. Tarkastuslautakunta totesi edellisessä arviointikertomuksessaan, että maata on hankittava strategisilta paikoilta. Neuvottelut ovat nähtävästi johtaneet tuloksiin. Vehmaan alue tarjoaa uusia mahdollisuuksia laajoillekin kokonaisuuksille.

Myös matkailuun on kiinnitetty huomiota. Matkailureittejä on kehitetty ja kunnostettu. Saimaasta puhutaan paljon. Milloin juvalaiset alkavat hyödyntää Saimaata järvimatkailussa? Juvan museoiden kävijämäärät eivät ole edellisestä vuodesta lisääntyneet. Arvokkaat museot ja nähtävyydet tulee saada varsinkin ryhmämatkailijoiden tietoon vaikkapa ”paketoimalla” juvalaisia kohteita. Museon korjaustoimenpiteisiin on varattu määräraha.

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan Juvan keskustan näivettymisestä. Pääkadun varrella on runsaasti tyhjiä toimitiloja. Kiinteistöt ovat pääosin yksityisten hallussa. Kunnan mahdollisuudet kyläkuvan piristämiseksi ovat varsin rajalliset. Juvalaisten on uskottava itseensä ja keskitettävä hankintojaan oman paikkakunnan yrityksiin ja palveluihin.

Juvan kunnan markkinointia on tehostettu mm. sosiaalisessa mediassa. Messuille ja muihin markkinointitapahtumiin ei ole voitu riittävässä määrin osallistua pandemian vuoksi. Myöskään vertailukehittäminen ei tämän vuoksi ole ollut mahdollista matkustusrajoitusten vuoksi. Tämä on toistaiseksi ymmärrettävää. Nyt on markkinoinnissa viimeinkin tehtävä kaikki voitava, jotta usko ja suuret odotukset viitostien valmistumiseen ja uuden koulun vetovoimaan täyttyvät.

Lopuksi

Kunta on kohtuullisen hyvin selvinnyt koronasta. Se on vaatinut kärsivällisyyttä, uusia ideoita, ylimääräistä työtä ja huolenpitoa. Oli iloisiakin yllätyksiä. Vuosikate ylitti kaikki odotukset. Kunnan viranhaltijoista ja työntekijäistä on jäänyt myönteinen mielikuva. Juvan kunnan edustajat ovat esitelleet asioita selkeästi ja asiantuntevasti tarkastuslautakunnalle. Olen mielihyvin valmis yhtymään tilintarkastajan ehdotukseen tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä.

Juvalla 6.5.2021

Markku Karila
puheenjohtaja

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TYÖSKENTELY

Kunnanvaltuusto valitsi 19.6.2017 § 32 kuntalain 121 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan toimikaudekseen 2017 – 2021. Nyt toimikausi on päättymässä. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Lautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunnan tehtäviin kuuluu myös sidonnaisuusrekisterin ylläpito.

Tarkastuslautakunnan jäsenet

Jäsen	Varajäsen
Markku Karila, puheenjohtaja	Pekka Harmoinen
Kalle Montonen, varapuheenjohtaja	Eero Timonen
Tuula Kääriäinen, jäsen	Raija Ruotsalainen
Esa Teittinen, jäsen	Kalle Tullinen
Mirja Veentaus, jäsen	Marja Huurinainen

Lautakunnan sihteerinä on toiminut hallintosihteeri Heini Meinander.

Lautakunnan vastualueet

Markku Karila	elinkeinotoimi, tekninen toimi
Kalle Montonen	maaseututoimi, ympäristötoimi
Tuula Kääriäinen	talous
Esa Teittinen	henkilöstö
Mirja Veentaus	sivistystoimi

Tarkastuslautakunta kokoontui 8 kertaa vuoden 2020 aikana. Joulukuuksi suunniteltu kokous peruttiin koronan vuoksi. Lautakunta on kuullut vuonna 2020 tilannekatsaukset maaseututoimesta, vapaa-aikatoimesta, kunnan metsäasioista, elinkeinopalveluista ja matkailusta sekä perusopetuksesta. Kunnanjohtaja ja hallintojohtaja kävivät kumpikin kerran lautakunnan kokouksessa kertomassa kunnan ajankohtaisista asioista.

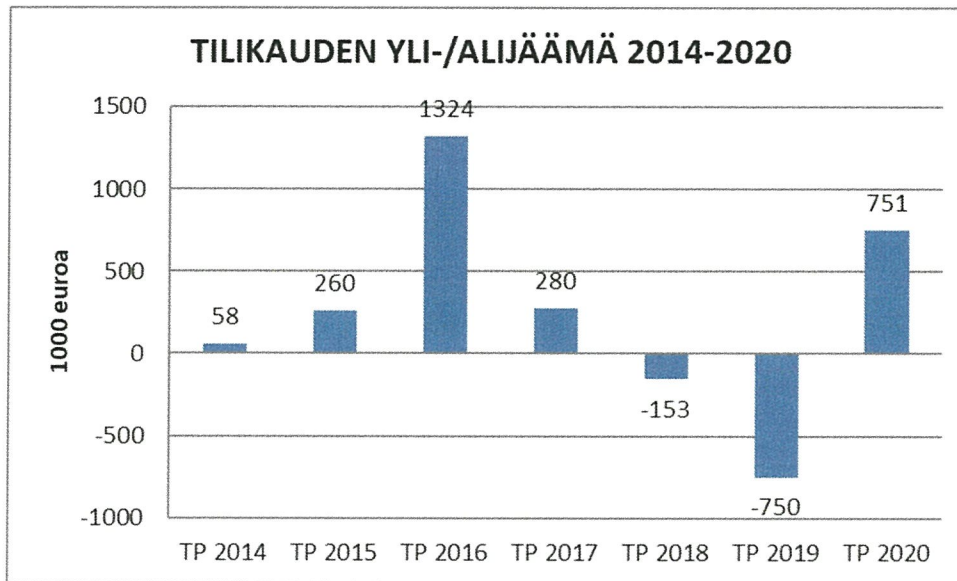
Tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Aki Rusanen ja avustavana tilintarkastajana Eija Susitaival. Vastuullinen tilintarkastaja osallistui lautakunnan kokouksiin.

TALOUS

Yleistä

Juvan kunnan merkittävimmät tapahtumat olivat Martti Talvela -koulukampuksen valmistuminen vuoden lopulla ja Viitostien peruskorjauksen eteneminen aikataulussa. Vuoden alussa suurin yksityinen työnantaja Salico Oy lopetti toiminnan Juvalla ja samalla menetettiin 103 työpaikkaa. Tehtaan lopetus aiheutti sekä suoria työpaikkamenetyksiä että välillisiä taloudellisia vaikutuksia. Lisäksi koronavuosi on lisännyt yritysten lomautuksia ja irtisanomisia.

Työllisyydenhoito on ollut haasteellista ja vaatinut yhteistyötä eri viranomaisten ja koulutuslaitosten kanssa. **Tarkastuslautakunnan** mielestä Juvan kunta on selvinnyt kohtuullisen hyvin työllisyystoimista koronavuonna, osittain johtuen Juvan ennestään alhaisesta työttömyysasteesta. Juvan työttömien määrä lisääntyi, työttömyysaste oli keskimäärin 10,45 %, joka on kuitenkin alempi kuin v. 2020 Etelä-Savon maakunnan työttömyyden keskiarvo 12,43 %. Erityisenä huolena on ollut nuorten vähentyneet kesä- ja muut harjoittelupaikat sekä yleisemmin nuorten tukeminen korona-aikana.

Kuntatalous

Kuntien toimintakulut kasvoivat 2 % vuonna 2020, verotulot 4 % ja valtionosuudet 27,2 %. Etelä-Savon kunnissa vastaavasti verotulot kasvoivat 6 % ja valtionosuudet 16 %. Verotuloihin vaikuttivat yhteisöveron jako-osuuden korotus sekä verokorttiuudistus. Valtionosuuksiin vaikuttivat koronatuet (koko Suomessa 3 mrd euroa) ja jotka helpottivat tilapäisesti kuntien tiukkaa taloutta.

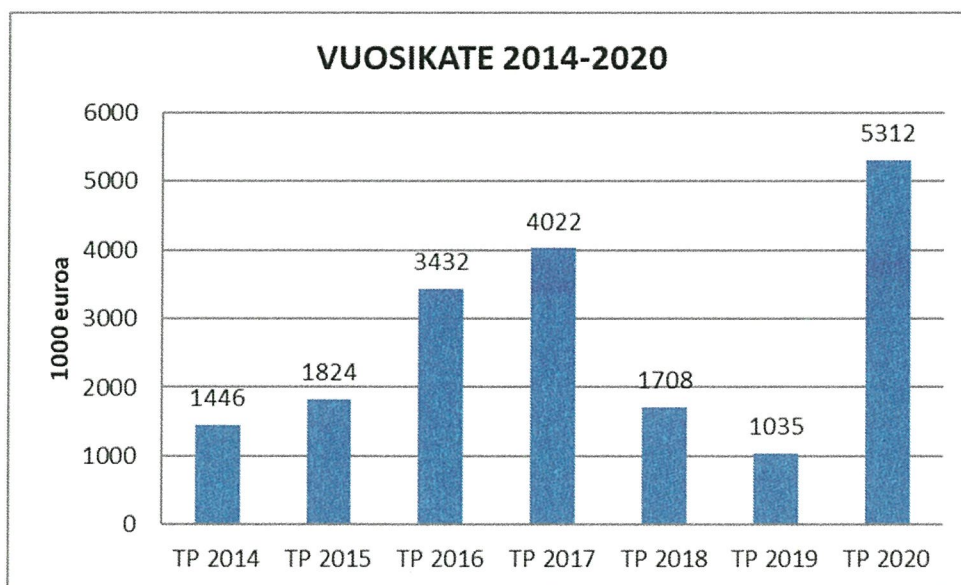
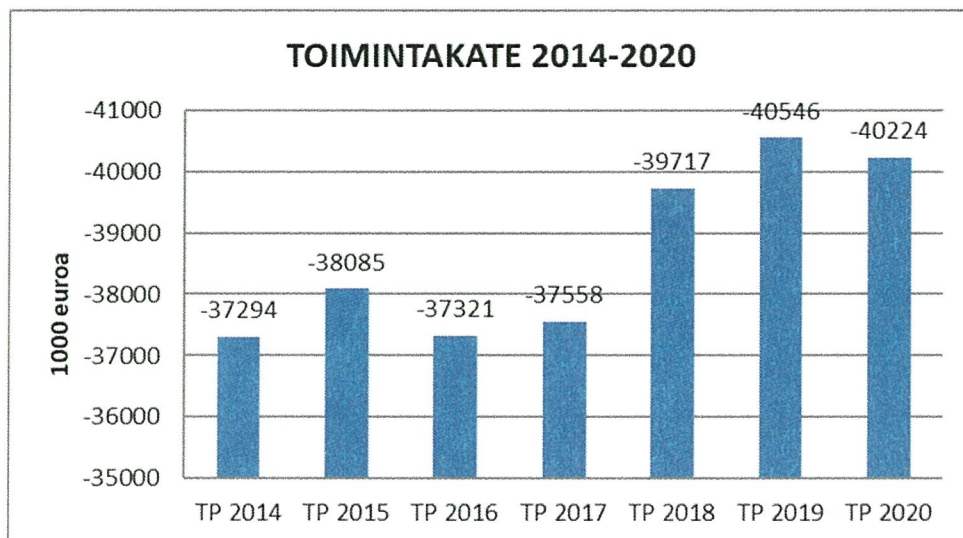
Koronapandemian ja siitä johtuvien rajoitusten sekä sulkujen takia kunnallisia palveluja jouduttiin supistamaan ja samalla menetettiin myös palvelutuloja. Suljettuna olivat osittain sivistystoimen tilat, kulttuuri- ja liikuntatoimen tilat sekä kirjasto. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuus heikkeni toimintojen rajoitusten takia, ja tulojen määrä väheni. Koronapandemian todelliset taloudelliset ja sosiaaliset seuraukset näkyvät pitkällä aikavälillä.

Kuntatalouden ennakoitavuus on ollut vaikeaa ja talous on vaatinut enemmän seuranta-aikana toiminnallisten muutosten kuten koronasulkujen takia. Kunnan toimintakulut laskivat 0,7 % ja toimintatuotot kasvoivat 0,6 % edellisestä vuodesta osittain metsän myyntitulojen ansiosta. Perusturvan menot olivat 27.210.980 € ja 1,45 M€ edellisvuotta suuremmat. **Tarkastuslautakunta** toteaa huolestuneena Essoten kuntalaskutuksen vuosittaisen kasvamisen, koska sosiaali- ja terveystoimen menot ovat jo tällä hetkellä kunnan toimintamenoista 60 %.

Juvan kunnan verotulot olivat 20.217.104 € ja ne kasvoivat 2 % edellisvuodesta. Juvan kunnan valtionosuudet olivat 24.634.229 € ja kasvua oli 16,2 %. Tulosta paransivat valtiolta saadut koronakorvaukset 1,3 milj. €. Muista rahoitustuotoista suurin oli Suur-Savon Sähkö Oy:n osinko 655.930 €. Juvan kunnan vuosikate oli erittäin hyvä, se kasvoi edellisvuodesta 4.276 M€. Kunnan tilinpäätös oli ylijäämäinen 750.899 €.

Kunnan lainakanta kasvoi 4 % ja lainaa oli tilikauden päättyessä 21,4 M€, eli 3.615 euroa / asukas. Suurimpia investointeja olivat liikuntahallin rakentaminen, kampuksen kalustaminen sekä Viitostien peruskorjaus.

Tilinpäätöksessä on aikaisempiin vuosiin verrattuna rakennusten poistoaikoja lyhennetty vastaamaan tarkemmin niiden arvoa. **Tarkastuslautakunnan** mielestä tilintarkastajan suosittelema poistosuunnitelman muutos on ollut tarpeellinen ja oikea-aikainen. Hyvän vuosikatteen ansiosta saatiin tehtyä käytöstä poistuvista kiinteistöistä ja purettavasta koulukuksesta täysimääräiset alaskirjaukset.

Riskit

Toimialojen ja konserniyhtiöiden riskienhallinta on kohtuullisella tasolla. Riskienhallintaa on edelleen kehitetty. Talous- ja palkkahallinto on siirretty Kuntalaskenta Oy:lle ja se on osaltaan pienentänyt riskejä. Lainasalkun suojausta on lisätty korkojen nousua vastaan. Kunnan taloutta tulevat rasittamaan koulukampuksen suuret kiinteistöleasing-maksut vuoden 2021 alusta lähtien. Kuntatalouden liikkumavara tulee olemaan entistä pienempi. Valtaosa kunnan menoista maksetaan sopimuksilla ulkopuolisille palvelujen tuottajille. Menot ovat suurelta osin lakisääteisiä, ja niihin ei voida vaikuttaa suoraan. **Tarkastuslautakunta** pitää tärkeänä sote-uudistuksen toteutumista, koska kunnan maksuosuudet Etelä-Savon sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymälle ovat kunnan kestokykyyn verrattuna suuret ja kasvavat jatkuvasti.

Koronavuoden ja edelleen jatkuvien koronarajoitteiden takia on odotettavissa yritysten lopettamisia ja konkurssseja. Kulttuuri-, ravitsemis- ja matkailuala, erikoiskauppa sekä monet pienyrittäjät palvelualoilla ovat kärsineet koronan rajoituksista ja epävarmuudesta. Työpaikkamenetykset ovat vaikeita korvata pienessä kunnassa, työikäisiä muuttaa pois ja väestörakenne vinoutuu entisestään. Korona-ajan etätöiden ja monipaikkaisuuden yleistymisen toivoisi vaikuttavan myös Juvan kehittämiseen, kun on tarjolla uusi koulukampus ja Viitostien myötä Juvan saavutettavuus parantuu.

Kuntakonsernin toiminta

Kuntakonsernin taloudellinen tilanne on vakaa. Vuokrakiinteistöjen purkamiset aiheuttavat kustannuksia.

HENKILÖSTÖ

Vuonna 2020 kunnan palveluksessa oli 154 henkilöä (167 vuonna 2019), joista vakituisia oli 127 ja määräaikaisia 27. Heistä työllistettyjä oli viisi. Henkilömäärä väheni 3,05 %. Suurin muutos oli määräaikaisissa töissä. Laskua oli lähes 39 %. Henkilöstömenot olivat 2020 7.772 M€ (8.151 M€ vuonna 2019). Henkilöstön määrä väheni noin kolme prosenttia, ja menot vähenivät 4,63 %. Menojen määrän lasku selittyy sekä henkilöstön että etenkin sijaisien käytön vähenemisellä. Tämä on johtunut hyvin vahvasti koronan vaikutuksesta.

Terveyspoissaoloissa tavoitteena ollut 15 sairauspäivää / työntekijä alittui selvästi ollen kymmenen päivää / työntekijä. Eniten vähenivät tuki- ja liikuntaelinsairauksien sekä mielenterveyshäiriöiden vuoksi olleet sairauspoissaolot.

Sairauspoissaoloista 31 % oli alle 30 päivän mittaisia. Yli 30 päivää kestäneitä sairauspoissaoloja oli 69 % kaikista päivistä ja niitä oli 5 %:lla henkilöstöstä. 71 % henkilöstöstä ei ollut yhtään päivää sairaana vuonna 2020. Työtapaturmia vuoden 2020 aikana tapahtui 52 sairauspäivän verran. Vuonna 2019 työtapaturmia oli ainoastaan neljä sairauspäivää. Syy suureen nousuun ei selvinnyt henkilöstötilinpäätöksestä.

Vuonna 2020 vakinaisia palvelussuhteita alkoi 11, joista 6 oli sisäisiä siirtoja. Päättyneitä palvelussuhteita oli kymmenen, joista kolme irtisanoutui ja seitsemän jäi eläkkeelle. Vanhuuseläkkeelle siirtyi seitsemän henkilöä.

Juvan, Rantasalmen, Joroisen ja Sulkavan kunnilla oli yhteistyötä maaseutuhallinnossa, Juvan, Rantasalmen ja Sulkavan ympäristötoimessa sekä teknisen yhtiön, Järvi-Saimaan Palvelut muodossa.

SIVISTYSTOIMI

Sivistystoimen painopistealueena oli pedagogiikan, oppimis- ja kasvuympäristöjen sekä toimintaympäristöjen modernisointi ja monipuolistaminen. Juvan kunta oli ihmisten yhteisö ja sai elinvoimaa omista lähtökohdistaan. Koko henkilöstö oli mukana valmistelemassa yhtenäiskoulua ja toimintaa Martti Talvela-kampuksella ja kampuksen käyttöön ottamista uudessa toimintaympäristössä ja samalla luotiin arjen käytäntöjä. Sivistystoimen haasteita aiheuttavat lasten ja nuorten määrän jatkuva lasku. Sivistys- ja vapaa-ajanpalvelut ovat kunnan ja alueen elinvoiman kulmakiviä sekä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjiä.

Tarkastuslautakunnan mielestä kuntalaisten hyvinvoinnin ylläpitämiseksi lapsille ja nuorille tulee taata terve, riskitön toimintaympäristö ja palveluketju alusta loppuun. Korona-virusepidemian eteneminen toi oman haasteensa koulutyöhön mm. etäopetuksena ja kansalaisopiston toimintana. Sivistystoimen hallinnon tuotot olivat 729.945 €. Sivistystoimen tilikauden tulot olivat 22,5 % arvioitua suuremmat.

Varhaiskasvatuksen toiminnan täyttöaste toteutui tavoitteen mukaisesti vaihdellen päiväkodeissa ja ryhmäpäiväkodeissa (99,00 % - 100 %). Erityistuen tarpeessa olevien lasten määrä laski päiväkodeissa (12/10,36 % → 5/5,00 %) ja perhepäivähoidossa (3/3,46 % → 2/4,00 %). Avoimen perheryhmätoiminnan piirissä olevien ja kodinhoidontuen perheiden lukumäärät laskivat. Tammikuussa 2021 varhaiskasvatuksen toiminta siirtyy kirkonkylän Martti Talvela-kampukseen.

Perusopetus toimi taloudellisesti ja tuotot nousivat 255.334 € → 269.460 €. Esiopetuksen kulut laskivat edellisvuodesta. Yleisesti kouluyksikköjen oppilasmäärät alittuivat arvioidut lukuun ottamatta yhtenäiskoulua / esiopetusta, jonka oppilasmäärä nousi vähän. Kuosmalan koulun toiminta lakkasi 1.8.2020 ja yhtenäiskoulu käynnistyi.

APIP-toiminta on osoittautunut tärkeäksi palveluksi lapsiperheille. APIP-toiminnasta ei ole edelleenkaan mitään tietoa tilinpäätöksessä eikä toimintakertomuksessa ole muuta mainintaa kuin palvelusuunnitelma. **Tarkastuslautakunta** toteaa edelleen, että oppilaiden jatkoa peruskoulun jälkeen olisi hyvä seurata, koska sillä voidaan mitata onnistuneesta oppilaanohjauksesta ja peruskoulutuksesta sekä samalla kehittää jatko-opintojen edellyttämää valmiutta.

Lukio-opetukseen hakeutui 53 % Juvan kunnan peruskoulun päättöluokilta, mikä ylitti edellisvuoden hakijamäärän. Oppilasmäärä kuitenkin laski kunnan ikärakenteesta johtuen.

Bruttomenot oppilasta kohden nousivat 10.301 € → 12.944 €, johtuen tietokonehankinnoista oppilaille. Juvan lukioteatteri esitti ”Pieniä sankaritekoja”-musikaalin.

Toimintakertomuksessa ei ollut edelleenkään tietoa kävijämääristä. Lukio on tehnyt yhteistyötä Sulkavan lukion kanssa järjestämällä verkko- ja kuvayhteyskursseja 6 (5) kpl. Lisäksi lukion opiskelijoista 92% (89 %) valitsi opinto-ohjelmaansa toisen asteen ammatillisia kursseja.

Kirjastotoimen palveluita järjestää Toenperän kirjasto, joka toimii Joroisten, Juvan ja Rantasalmen kuntien alueella. Kirjasto oli toimielias kuntalaisten hyvinvoinnin tukija ja kulttuurielämysten tarjoaja. Juvan kunta irtisanoi sopimuksen Toenperän kirjaston kanssa vuonna 2021 ja hallinnoi Juvan kirjastoa. Kettupentu-lukudiplomi on edelleen käytössä alle kouluikäisille ja heidän vanhemmilleen. Tilaisuudet ja osallistujamäärät sekä kirjastokäynnit ja kävijämäärät ovat vähentyneet koronasulkujen vuoksi. Kirjastotoimintaan on etsitty uusia tiloja jo pitkään, mutta tiloihin ei ole saatu ratkaisua. Osa työntekijöistä joutuu toimimaan Juvan kunnanvirastolla tai etätöissä. Tarkastuslautakunnan mielestä kirjastotoiminnan tilojen selvittelyä tulee jatkaa.

Kansalaisopiston palveluita järjestää Järvi-Saimaan kansalaisopisto, jota hallinnoi Sulkavan kunta. Kansalaisopiston toimintaa häytti koronarajoitteet.

Vapaa-aikatoimen liikuntapalvelut ovat edistäneet kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Sampolan käyttöaste vuonna 2020 laski 45.336 → 26.435. Kaarihallin kävijämäärä on alentunut 15.500 → 11.000. Korona-aika on vaikuttanut vapaa-ajan toimintaan merkittävästi. Kumppanuustapaaminen on lisännyt eri toimijoiden yhteistyötä. Vehmaan lenkki -tapahtuma jatkui edelleen, ja se on tuonut uusia yhteistyökumppaneita mukaan toimintaan.

Nuorisopalvelujen toiminta osoittautui monipuoliseksi eri ikäisille ja eri kiinnostuksen kohteiden omaaville, joista osa lisäsi nuorten osuutta kunnan toimintaan ja päätöksentekoon. Nuorisotilojen kävijämäärä alentui koronan vuoksi toimintakauden aikana 2.724 → 2.453. Uutena toimintatapana tuli nuoriso-ohjaajien avaama virtuaalinen Discordi, Juvan nuokkari. Nuorten Kesäauto-projekti kärsi valtavasti Koronan rajoituksista. Sampolan talotoiminta jatkoi yhteistyötä eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Toiminta jatkui koronasta huolimatta. Etsivän nuorisotyön toiminta jatkui edelleen. Kesäautotoiminnasta ei ollut mainintaa suunnitelmassa.

Kulttuuritoimi on pitänyt tavoitteessaan kulttuurin edistämisen, jonka toteutuminen monipuolistui yhteistyössä kolmannen sektorin, Juvan kunnan ja Juvan seurakunnan kanssa. Juvan kinon toimintakausi järjestettiin koulukinotoimintana lukioikäisille nuorille. Tarkastuslautakunnan pyynnöstä huolimatta ei ole esitetty tietoja Juvan Kinon kävijämääristä. Kumppanuustapaaminen on lisännyt eri toimijoiden yhteistyötä. Nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvostot ovat pitäneet omat kuulemistilaisuuksensa.

Gottlundin ja Partalan kartanon tapahtumilla on merkittävä osuus kulttuuriperinnön ja nykyisyyden vaalimisessa ajatellen Juvan kunnan matkailua ja tunnettavuutta. Gottlundin runokilpailu on jokavuotinen tapahtuma. Kävijämäärät ovat vähentyneet edellisvuoteen verrattuna koronan vuoksi Pattoilla 516 → 400, 116 kävijällä. Partalan museoalueella 1.106 → 500, 606 kävijällä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vapaa-aikatoimi ja kulttuuritoimi ovat edistäneet koronavirusepidemiasta huolimatta Juvan kunnan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Juvan kunnan omien nettisivujen uusiminen ja tiedottaminen eri toimijoille on toteutunut. Kuitenkaan Juvan kunnan nettisivuille ei ole toteutunut eri järjestöille osoitetut linkit. Pattoilla pidetään metsäkirkko joka kesä yhdessä Juvan seurakunnan ja Juvan Kotiseutu- ja museoyhdistys ry:n kanssa.

MAASEUTU- JA LOMATOIMI

Juvan kunnan maaseututoimi on osa Rantasalmen kunnan hallinnoimaa JJRS (Juva-Joroinen-Rantasalmi-Sulkava) -maaseututointa. Tähän yhteislahtakuntaan kuuluu 2 jäsentä jokaisesta edellä mainitusta kunnasta. Juvan kunnan tilinpäätöksessä toimintakulut ovat olleet viime vuodet noin 60.000 €. Henkilöstövahvuus vuonna 2020 oli 2,9 henkilötyövuotta.

Maataloustukia jaettiin kunnan kautta viljelijöille vuonna 2020 edellisten vuosien mukaisesti noin 6.28 M€. ELY:n (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) kautta viljelijöille maksettiin maataloustukia 0,87 M€. Maaseutuhallinnon osalta ei vuonna 2020 tullut tukipoliittikkaan suurempia muutoksia. Korona-pandemia ei vaikuttanut tilojen rutiineihin paljoakaan. Kun tukiehdot olivat tiedossa, se antoi siltä osin vakautta maatalojen toiminnan suunnittelulle.

Merkittävin haitta pandemiasta oli keväällä 2020 vaikeutunut ulkomaisen työvoimansaanti. Tiukat maahantulomääräykset olivat alkuun estää sen kokonaan. Tilanteeseen saatiin helpotusta kuitenkin maatalousministeriön käynnistämien neuvotteluiden myötä. Niiden tuloksena ulkomaisen työvoiman luvattiin palata takaisin töihin maataloille heidän kotimaan käyntiensä jälkeenkin.

Erikoiskasvitiloille maahantulomääräykset aiheuttivat enemmän ongelmia. Avomaanviljelijät / marjatilat eivät saaneetkaan riittävästi sesonkityöntekijöitä. Monia työvaiheita jouduttiin karsimaan työvoiman vähäisyyden ja työn kiireellisyyden vuoksi. Erikoiskasvitiloilla tyydyttiin tekemään vain välttämättömimmät sesonkiajan työt. Viljelijöiden käynnit maaseututoimistolla ovat liittyneet pääosin tukihakemusten ja tukikäsitteilyn neuvontaan. Tukihakemusten osalta asiankäsitteilyistä suurin osa tapahtuu nykyään sähköisesti.

Merkittävänä tilakohtaisena ongelmana on kuitenkin talousvaikeudet. Tähän ongelmaan on johtanut kullakin tilalla hyvinkin erilaiset syyt, esim. voimakkaasti laajentaneet tilat, joilla tuotannon kasvattaminen on johtanut ns. kassakriisiin. Ennakoimattomuus on aiheuttanut stressiä, josta on aiheutunut terveysongelmia ja työssä yliväsymystä. Tilan asioiden pyörittäminen on jo sinänsä niin haastavaa ja sitovaa, että tärkeälle talouden suunnittelulle ei yksinkertaisesti riitä aikaa eikä voimia; ei fyysisiä eikä henkisiäkään!

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ”Välitä viljelijästä” -hanke on tarjonnut viljelijöille apua, kun henkiset voimavarat tai taloudelliset resurssit joutuvat liian suurelle koetukselle. Hankkeen koordinaattori selvittää ensin maatalon kokonaistilanteen. Tarvittaessa viljelijä voidaan ohjata asiantuntijapalveluiden piiriin. Myös maaseutu- ja lomatoimessa on valmius ohjata viljelijää tämän palvelun käyttäjäksi.

Vuoden 2020 lopussa Juvalla oli 243 maataloustukea hakenutta maatilaa. Näistä maitotilojen osuus oli 35 kpl. Kaikkiaan Juvalla on 1620 lypsylehmää, eli keskimäärin 46 lehmää / tila. Vaikka alueen lypsykarjatilojen kokonaislehmämäärä on laskenut vuosi vuodelta, on maidontuotantomäärä säilynyt lähes samalla tasolla johtuen karjamäärien ja tilakokojen kasvusta. Myös lehmien maidon keskituotos karjoissa on noussut merkittävästi. Moni karjanpidon lopettanut maatila jatkaa toimintaansa joko viljan- tai nurmentuottajana; pääosin paikallisille maito-, karja- ja hevostiloille.

Juvan kunnassa kananmunantuotanto on merkittävä tuotannonala. Juvalla toimii 3 suurempaa munantuotantoon erikoistunutta tilaa. Juvalla on myös kalkkunankasvatusta kahdella tilalla. Nämä siipikarjatilat ostavat suurimman osan lähialueellamme tuotetusta kauppaviljasta (Juvalla on 52 viljatilaa). Nurmituotantotiloja on Juvalla 106 kpl, avomaapuutarhakasvitiloja on 10 kpl, varsinaisia hevostiloja 6, lihanautatiloja 13 ja lammastiloja 3 kpl. Juva tunnetaan myös luomutiloistaan. Juvan luomutilat ovat kooltaan isompia, kuin kunnan maatilat keskimäärin.

Lomatoimi

Lomatoimen osalta on pyydettyistä lomituksista pystytty toteuttamaan yli 95 %. Lomatoimen osalta koronapandemialla on ollut vaikutusta enemmänkin. Se näkyy varsinkin maksullisen lomituksen vähentyneessä käytössä. Koronapandemian lisäksi taloudelliset vaikeudet ovat aiheuttaneet sekä maksujen viivästymisiä että sijaisavun käyttämättä jättämisistä.

Nämä yhdessä aiheuttavat lomatoimessa työskenteleville huolta sijaisavun tarvitsijan kannalta. Jos sijaisapu jää käyttämättä syystä tai toisesta, se osaltaan pitkittää yrittäjän parantamista ja heikentää tilannetta entisestään. ”Välitä viljelijästä” -hankkeessa etsitään auttamiskeinoja yhdessä yrittäjien ja hankeihmisten kanssa. Etelä-Savon alueella on noin 60 tilaa, jotka vuonna 2020 ovat tavalla tai toisella ottaneet yhteyttä projektityöntekijään.

Äkilliset sijaisapu- ja lomitustilaukset joko sairastumistapauksen tai viime tingassa tehtyjen hakemusten saapuessa ruuhkauttavat ja aiheuttavat järjestelyihin paineita. Hiljaisempina aikoina lomitustilauksia on taas liian vähän. Oma haasteensa on, kun karjatilojen lukumäärä edelleen vähenee ja vähentyneen kysynnän myötä myös lomitushenkilöstö vähenee.

Edelleen keskustelua aiheuttaa Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) selvitys lomayksiköiden koosta. Isommalla yksikkökoolla helpotettaisiin sijaistyöntekijöiden saamista lomien ja mahdollisten sairastumisten ajaksi. MELA tavoittelee 40.000 - 50.000 päivän lomituspalvelun yksiköitä. Sekä Juvan että Rantasalmen kunta on ilmaissut kiinnostuksensa isomman yksikön hallinnoimisesta. Mukana alueellisen järjestelmän muodostamisessa ovat myös koko Kymi-Saimaan alueen muutkin kunnat.

Tarkastuslautakunta huomioi, että haasteellisena vuonna 2020 alueemme maaseutu- ja lomatoimi on ollut vahvasti tukemassa omalta osaltaan maatalousyrittäjiä ja hankekoordinaattorin kanssa osaltaan ohjaamassa maatalousyrittäjiä tarvittaessa asiantuntija-avun piiriin.

Tarkastuslautakunta kannustaa toimenhaltijoita jatkamaan tärkeää ja välittävää yhteistyötä viljelijöiden kanssa asioidessaan. On tärkeää, että viljelijät uskaltavat käyttää hankkeen puhelin- ja auttamispalveluita rohkeasti jo varhaisemmassa vaiheessa!

YMPÄRISTÖTOIMI JA RAKENNUSVALVONTA

Vuosi 2020 oli haasteellinen myös ympäristötoimessa ja rakennusvalvonnassa. Sulkavalla toimineen ympäristöpäällikön siirtyminen Puumalan kunnan rakennustarkastajaksi maaliskuun 2020 puolivälissä aiheutti osastolle yhden henkilön vajauksen ja järjestelyjä työtehtäviin. Martti Talvela -kampuksen rakennustyömaa ja Viitostien tietyöhanke lisäsivät sekä lupamenettelyjä että työpaineita niiden hoidossa. Koronapandemia osaltaan hidasti ja hieman lisäsi lupien käsittelytyötä. Juvan tuleva irtautuminen (Rantasalmi-Juva-Sulkava) yhteistyöalueesta vuoden 2021 alussa aiheutti monenlaisia valmistelutöitä Juvan oman ympäristötoimen uudelleen perustamiseksi, mm. uuden laskutusjärjestelmän käyttöönotossa.

Vuoden 2020 loppupuolella suunniteltiin, kuinka saadaan myös maankäyttöluvat haettaviksi Lupapiste-palvelun kautta. Sähköinen maa-aineslupahakemusten käsittely tulee käynnistymään tulevan vuoden aikana. Rakennuslupakäsittelyt ovat sujuneet yhteistoiminta-alueella (Rantasalmi-Juva-Sulkava) edellisvuosien tavoin. Myönnettyjä rakennuslupia oli 94 kpl vuonna 2020, eli hieman enemmän kuin edellisenä vuonna 88 kpl. Juvallakin oli havaittavissa kiinnostusta mökkiremontteihin enemmän kuin aikaisempina vuosina. Tämä näkyi lähinnä lisääntyneinä katselmusmäärinä. Lupakäsittelyssä merkittävä osa palveluajasta kuluu vielä Lupapisteen toiminnan selvittämiseen, ohjaukseen ja neuvontaan varsinkin vanhempien luvanhakijoiden osalta.

Tarkastuslautakunnan viime vuosien havaintojen mukaan ympäristö- ja rakennustoimen yhteistoiminnassa suurimmat ongelmat olivat tiedonkulussa. Varsinkin sijaisuuksien aikana ongelmat korostuivat vaikeutena viedä lupaprosesseja eteenpäin suunniteltujen aikataulujen mukaisesti. Myös yhteistoiminnan antamat hyödyt, vertailtaessa jäsenkunnilta saatuihin maksuosuuksiin, eivät kohdistuneet tasapuolisesti. Vuoden 2021 alussa Juvalle muodostettavan itsenäisen ympäristötoimen myötä aiemmat havaitut viime vuosien epäkohdat uskotaan poistuvan.

Vuoden 2021 alusta lähtien voidaan tietoa jakaa ja päätöksiä tehdä hyvin joustavasti ja nopeasti samalla osastolla. Myös toimialaan läheisesti liittyvät muutkin kunnan toimihenkilöt ovat nyt tavoitettavissa samassa rakennuksessa. **Tarkastuslautakunta** pitää Juvan ympäristötoimen itsenäistymistä hyvin onnistuneena päätöksensä, mutta muistuttaa edelleen jatkamaan hyvää ja reilua yhteistyötä ja ymmärrystä naapurikuntien kanssa. Tavoitteemmehan on edelleen yhteisen alueemme kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on seurannut toiminnallisten tavoitteiden toteutumista osavuosisikatsauksista ja tasekirjasta, pöytäkirjoista sekä tilintarkastajan lausunnoista. Toiminta on järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla ja kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu lain ja kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti.

ALLEKIRJOITUKSET

Juvalla 6.5.2021

Markku Karila

Kalle Montonen

Tuula Kääriäinen

Esa Teittinen

Mirja Veentaus